

12.

**Onderzoek OM-afdoeningen van seksueel
misbruik in de residentiële jeugdzorg en
pleegzorg.**

Rapport mr. S.J. van Klaveren,
mr. R.S.T. van Rossem-Broos en
mr. L.A.J.M. de Wit

Onderzoek OM-afdoeningen van seksueel misbruik in de residentiële jeugdzorg en pleegzorg

mr. S.J. van Klaveren

mr. R.S.T van Rossem-Broos

mr. L.A.J.M. de Wit

april 2012

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en context
2. Werkwijze van de commissie; samenstelling van de steekproef
3. Onderzoeksresultaten
  - 3.1 Arrondissement Den Haag
  - 3.2 Arrondissementen Arnhem en Zutphen
  - 3.3 Arrondissementen Maastricht en Roermond
  - 3.4 Arrondissement Groningen
  - 3.5 Arrondissement Amsterdam
4. Nader onderzoek naar dossiers uit onderzoek-Beke
5. Slotconclusies en observaties.

1. Onderzoek OM-afdoeningen van seksueel misbruik in de residentiële jeugdzorg en pleegzorg

Rapport van de onderzoekers deelonderzoek OM naar de afdoeningen door het Openbaar Ministerie van zaken van seksueel misbruik in de residentiële jeugdzorg en pleegzorg.

1. Aanleiding en context

De commissie-Samson doet in opdracht van de ministers van Justitie en Jeugd en Gezin (thans Veiligheid en Justitie en Volksgezondheid, Welzijn en Sport) onderzoek naar seksueel misbruik van minderjarigen die sedert 1945 onder verantwoordelijkheid van de overheid in de jeugdzorg zijn geplaatst. Dit is een breed en veelsoortig onderzoek, in het kader waarvan een aantal deelonderzoeken is verricht.

Dit rapport is een verslag van het deelonderzoek dat door mr. S.J. van Klaveren, oud vicepresident rechtbank Rotterdam, mr. R.S.T van Rossem-Broos, oud hoofdofficier van justitie te Assen en oud-voorzitter OM commissie Zeden, en mr. L.A.J.M. de Wit, oud hoofdofficier van justitie te Rotterdam en Amsterdam, werd uitgevoerd naar de sepot- en transactiebeslissingen van het Openbaar Ministerie in de onderzoeksperiode.

De onderzoeksopdracht luidt:

- Aan de hand van een representatieve steekproef en dossieronderzoek nagaan of de sepot- en/of transactiebeslissing van het Openbaar Ministerie op correcte en begrijpelijke wijze (inhoud en procedure) tot stand is gekomen en van de bevindingen gemotiveerd verslag doen aan de commissie-Samson;
- de casuïstiek van het onderzoek van Bureau Beke naar de reactie van de politie (met name de zaken waarin de aangifte werd doorgestuurd) bezien op de afdoening door het Openbaar Ministerie; een en ander tegen de achtergrond van de gebruikelijke vervolgingspraktijk in de onderzochte jaren.

Alvorens nader in te gaan op de inhoud van het onderzoek willen de onderzoekers in het kort een paar ontwikkelingen noemen die in de jaren na 1945 invloed hebben gehad op de aanpak door het Openbaar Ministerie (OM) van zaken van seksueel misbruik in het algemeen.

De onderzoeksperiode loopt volgens de opdracht vanaf 1945 tot 2010, een lange periode waarin grote en belangrijke ontwikkelingen plaatsvonden, waarin het denken over seksualiteit en het al dan niet criminele karakter daarvan aan forse verandering onderhevig waren en waarin het OM, maar ook de politie aanzienlijk is veranderd. Tot ver in de jaren zestig van de vorige eeuw had het OM weliswaar volgens de wet het gezag over de opsporing, maar oefende het dit lang niet altijd en dan nog vooral in incidentele gevallen uit. Er was in de praktijk een forse kloof tussen opsporing en vervolging; wat de politie overigens vaak wel best vond omdat het OM zich dan niet zo met haar bemoeide, 'doet u nou maar de vervolging, dan sporen wij wel op'.

Daarin kwam langzamerhand verandering; ontwikkelingen in de samenleving maakten een veranderde gedragslijn van het OM nodig. De nadruk werd gelegd op vervolgingsbeleid (met de klemtoon op beleid), prioritering en sturing van de opsporingstaak van de politie. Dit kwam ook tot uiting in de veelvuldige wijzigingen in de zedelijkheidswetgeving, met betrekking tot strafbaarstelling maar ook decriminalisering, verlaging van leeftijdsgrenzen, klachtmogelijkheid etc.

De aanpak van zedenzaken door het OM was tot einde jaren tachtig van de vorige eeuw niet geprotocolleerd; sterker nog, zaken van seksueel misbruik werden eigenlijk niet als bijzondere

zaken gekwalificeerd maar veeleer als ‘reguliere’ geweldsdelicten beschouwd. Als gezegd, de sturing van de politie door het OM, ook en juist in zedenzaken, stond in de kinderschoenen en de politie deed veel zaken zelf af. Er was geen specialisme binnen het OM aanwezig t.a.v. de behandeling van deze zaken, elke officier van justitie, ongeacht anciënniteit of ervaring, kon die doen. Wel begon in die periode de bewustwording van de noodzaak van een specialistische aanpak van zedenzaken toe te nemen; dit was te danken aan een aantal bevlogen officieren van justitie met affiniteit voor het onderwerp, maar daarnaast ook en niet in het minst aan de toegenomen aandacht voor het slachtoffer. Er kwamen politieregio’s waar de zedentaak op prima wijze was georganiseerd en parketten waarin officieren van justitie samen met de politie die taak oppakten en probeerden verandering in gang te zetten.

Het strafrecht is van oorsprong vooral een daderstrafrecht. De ‘erkenning’ van de belangen van het slachtoffer in het algemeen, alsook (eindelijk) van de bijzondere emotionele problematiek in zaken van seksueel misbruik bracht daarin verandering. Dit heeft tot wetgeving en richtlijnen van het OM geleid, op basis van de werkzaamheden van drie landelijke commissies.

De eerste was de commissie-De Beaufort, die tot taak had ‘voorstellen te doen omtrent de inhoud van eenvormige richtlijnen met betrekking tot het opnemen en behandelen van aangiften ter zake van jegens vrouwen gepleegde zedenmisdrijven’; de Richtlijn-De Beaufort¹ trad in 1986 in werking.

De beide andere commissies waren de commissie-Terwee en de commissie-Vaillant; zij bereidden de Wet Terwee² en de Aanwijzing slachtofferzorg van het Openbaar Ministerie, beide van 1995, voor. Deze wet en aanwijzing betekenden een aanzienlijke versterking van de positie van de slachtoffers (van zedendelicten) in het strafproces.

Als gevolg van een aantal zedenzaken met grote landelijke impact (De Bolderkar, Oude Pekela, incestzaak Epe), waardoor veel commotie ontstond en de belangstelling voor (de aanpak van) deze zaken groeide, werden de ‘zedenaanwijzingen’ van het OM ontwikkeld: in 1999 trad de Aanwijzing opsporing seksueel misbruik in afhankelijkheidsrelaties (waarbij tevens de Landelijke Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken werd ingesteld) tezamen met de Aanwijzing bejegening slachtoffers van zedendelicten in werking³. Beide aanwijzingen werden in 2005 samengevoegd tot één Aanwijzing opsporing en vervolging inzake seksueel misbruik, die laatstelijk werd herzien en vastgesteld op 1 november 2011⁴. Ook werd in 1999 een landelijk platform van zedenaanspreekofficieren van justitie opgericht en stelde het college van procureurs-generaal in 2000 een landelijke Commissie Zeden in ter bevordering en coördinatie van alles wat met deskundigheid en sturing op het zedenterrein te maken had. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot een verdergaande professionalisering en specialisering van de zedentaak van het OM en in het verlengde daarvan van de politie. Zij onderstrepen het grote belang van deskundigheid in én capaciteit voor deze bijzondere zaken.

Op dit moment vinden, wat betreft zedenzaken, in principe geen politiesepts meer plaats. Alle zaken worden aan het OM voorgelegd en in beginsel is er altijd een gesprek van

---

¹ *Staatscourant* 1986, nr. 33.

² Wet tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, de Wet schadefonds geweldsmisdrijven en andere wetten met voorzieningen ten behoeve van slachtoffers van strafbare feiten, in werking getreden op 1 april 1995.

³ Beide Aanwijzingen gepubliceerd in *Staatscourant* 1999, nr. 174, gewijzigd op 9 januari 2001, *Stcrt* 2001, nr. 64.

⁴ www.om.nl/beleid/overzichtbeleidsregels/zeden

de officier van justitie met het slachtoffer. Niet alle zaken leiden tot een door de rechtbank te behandelen zaak. Inherent aan het karakter van de zaak blijft de bewijsproblematiek; er zijn nu eenmaal in het algemeen geen derden tijdens het misbruik aanwezig en daarom zal er altijd een aanzienlijk sepot percentage blijven, terwijl ook de kans dat een aan de rechtbank voorgelegde zaak tot vrijspraak leidt, niet denkbeeldig is.

2. Werkwijze van de commissie; samenstelling van de steekproef

Ten aanzien van de onderzoeksperiode stuitten de onderzoekers al direct op het probleem van de wijze van registratie van strafzaken bij de parketten. Tot aan ongeveer 1990 werden strafzaken/misdrijven handmatig in de zogenoemde parketregisters ingeschreven en werd de voortgang ook handmatig bijgehouden. Daarin zaken van seksueel misbruik in residentiële jeugdzorg en pleegzorg terug te vinden is ondoenlijk.

Eind jaren tachtig van de vorige eeuw werd begonnen met de automatisering van het parketadministratiesysteem (Compas), een systeem dat rond 1990 op alle parketten operationeel was. Dit betekent dat de onderzoekers voor hun opdracht slechts zaken vanaf 1990 hebben kunnen bestuderen. In Compas vindt evenwel geen registratie plaats op basis van slachtoffergegevens. Dat heeft tot gevolg dat een eerste selectie van dossiers van de in aanmerking komende zedenzaken, uitsluitend aan de hand van de relevante artikelen van het Wetboek van Strafrecht kon plaatsvinden.

De definitie van seksueel misbruik die de commissie-Samson ter toetsing in haar onderzoek hanteert kón door de onderzoekers niet anders dan ‘vertaald’ worden in de relevante artikelen van het Wetboek van Strafrecht. Om op wetenschappelijk verantwoorde wijze aan de opdracht te kunnen voldoen is derhalve in nauw overleg met leden van de commissie-Samson het volgende besloten:

- álle dossiers die zijn geregistreerd op de artikelen 242t/m 249 van het Wetboek van Strafrecht uit de jaren 1992, 1997, 2002 en 2007 worden beschouwd;
- het onderzoek beperkt zich tot de arrondissementen Den Haag, Arnhem/Zutphen, Maastricht/Roermond, Amsterdam en Groningen.

In het totaal zijn 3880 dossiers gelicht en aan de hand van de voor het onderzoek relevante criteria geselecteerd. Deze eerste selectie (de ‘voorwas’) is verricht door de medewerkers van het secretariaat van de commissie. Vervolgens hebben de onderzoekers, waar mogelijk gedrieën optredend, deze dossiers – een aantal van honderdzeven – bestudeerd. Ter vervulling van het tweede deel van de opdracht, bestudering van de casuïstiek van bureau Beke, hebben de onderzoekers, via het secretariaat van de commissie, negentien dossiers ontvangen afkomstig uit het Beke-onderzoek.

3. Onderzoeksresultaten

3.1 Arrondissement Den Haag

In dit arrondissement zijn in totaal ruim 800 dossiers gelicht. Van die dossiers zijn er, na verdere selectie, 31 door de onderzoekers bestudeerd: 11 dossiers uit 1997, 8 dossiers uit 2002 en 12 dossiers uit 2007. Van deze zaken vielen er uiteindelijk 15 onder de criteria ‘zedendelict met minderjarige in jeugdinrichting of pleeggezin’ en ‘afdoening door het OM’. De afdoeningen door het OM bestonden uit 13 septs, een taakstraf en een transactie. Slechts in één geval was er sprake van seksueel misbruik binnen een jeugdinrichting door een bij die inrichting betrokkene. Dit betrof een zaak uit 2007. Het ging hier om de verdenking van ontucht gepleegd door een 16-jarige jongeman, bewoner van een leefgroep in een opvangtehuis, met een 13-jarige medebewoonster. De zaak is geseponeerd wegens onvoldoende bewijs, een naar het oordeel van de onderzoekers, juiste en begrijpelijke beslissing. Uit het dossier kon overigens niet worden opgemaakt of dit 13-jarige meisje gedwongen uit huis was geplaatst.

Voorbeelden van andere zaken die niet onder de criteria vielen maar die wel het vermelden waard zijn om duidelijk te maken hoe groot de diversiteit van de onderzochte zaken zijn, zijn de volgende.

Een zaak uit 1997, handelend over de verdenking van ontucht van een vader met zijn 3-jarig dochtertje tijdens de hem toegestane bezoeksregeling. Een psychologisch onderzoek van het slachtoffer leverde onvoldoende aanwijzingen op van seksueel misbruik. De zaak is geseponeerd wegens onvoldoende aanwijzing van schuld.

Weer een ander voorbeeld was een verdenking van ontucht gepleegd door een taxichauffeur met een verstandelijk gehandicapt meisje van 20 jaar, een zaak die eveneens wegens onvoldoende bewijs is geseponeerd.

Ook de overige geselecteerde dossiers betroffen zaken waarin er weliswaar sprake was van (verdenking van) seksueel misbruik van een jeugdige, maar gepleegd door een verdachte die geen relatie had met de inrichting dan wel het pleeggezin, waarin het slachtoffer verbleef, of zaken die door de officier van justitie waren voorgelegd aan de rechtbank.

Ondanks de omstandigheid die zich in het merendeel van de onderzochte dossiers voordeed, dat niet kon worden vastgesteld of de plaatsing in het jeugdtehuis of in het pleeggezin op bevel van de kinderrechter was gebeurd, zijn deze afdoeningen door het OM door de onderzoekers beoordeeld op haar correctheid en begrijpelijkheid. De bevindingen zijn dat ieder van die beslissingen die toets kan doorstaan.

3.2 Arrondissementen Arnhem en Zutphen

In deze arrondissementen gezamenlijk zijn in totaal ruim 1300 dossiers gelicht en door het secretariaat van de commissie gescreend. Dat heeft 51 dossiers opgeleverd die door de onderzoekers zijn gezien: 1 dossier uit 1990 (?), 12 dossiers uit 1992, 9 dossiers uit 1997, 16 dossiers uit 2002 en 13 dossiers uit 2007. Van deze 51 dossiers vielen 41 binnen één of meer van de voor het onderzoek relevante criteria, in elk geval het criterium dat het slachtoffer minderjarig was.

De afdoeningen door het OM bestonden uit 18 septs, een voorwaardelijk sept en een transactie met schadevergoeding. Eén sept heeft geleid tot een klacht bij het gerechtshof op grond van artikel 12 van het Wetboek van strafvordering, met de beslissing van het hof om alsnog tot (verdere) vervolging over te gaan.

Bij 4 gevallen (waaronder 2 gekoppelde zaken tegen 2 verdachten) waarin de beslissing van het OM, volgens de onderzoekers, correct en begrijpelijk was, wordt wel de

kanttekening geplaatst dat, alvorens de sepotbeslissing te nemen, een gerechtelijk vooronderzoek niet overbodig zou zijn geweest. In een van die zaken is door de officier van justitie nog wel een vordering tot het openen van een gerechtelijk vooronderzoek opgesteld, maar die is uiteindelijk niet ingediend.

Ook hier deed zich overigens het probleem voor dat niet in alle gevallen kenbaar was of de betrokken minderjarige op bevel van de kinderrechter in inrichting of pleeggezin was geplaatst.

3.3 Arrondissementen Maastricht en Roermond

In deze arrondissementen bleven, na de voorselectie uit een totaal van 630 dossiers door het secretariaat van de commissie, 12 zaken over ter bestudering door de onderzoekers. 10 van deze zaken vielen buiten de onderzoeksopdracht; negen zaken omdat deze door de officier van justitie waren voorgelegd aan de rechtbank Maastricht of de rechtbank Roermond en een zaak omdat die was overgedragen aan een ander arrondissement.

Van de sepot is één zaak, een ogenschijnlijk ongestuurde vergaarbak van verklaringen en evaluaties vanuit de hulpverlening en begeleiding, betrekking hebbend op de verdenking van ontucht van een pleegvader met een stiefdochter, geseponerd wegens onvoldoende bewijs, omdat er uiteindelijk twijfel bestond over de geloofwaardigheid van aangeefster. Die twijfel is naar het oordeel van de onderzoekers begrijpelijk.

Het tweede sepot betrof een zaak waarin de betrokken minderjarige niet op grond van een beslissing van de kinderrechter in de inrichting was geplaatst en valt dus buiten de onderzoeksopdracht. Vermeldenswaard is in deze zaak overigens dat na de afdoening er een discussie op het parket heeft plaatsgevonden over de vraag of de directeur van de nieuwe inrichting waar de verdachte nadien werkzaam was, op de hoogte gesteld moest worden van de verdenking die er tegen hem, de (voormalige) verdachte, had bestaan. Ook na overleg met het ministerie van Justitie is besloten geen informatie over te dragen omdat de privacy van de betrokken groepsleider daarmee geschonden zou worden.

De behandeling en finale afwikkeling door de officier van justitie van deze zaak was overigens zorgvuldig:

- uitvoerig onderzoek waarin onder meer de directeur en (andere) groepsleiders binnen de inrichting zijn verhoord;
- afrondend gesprek van de officier van justitie met de verdachte, gevolgd door een stevige brief aan de verdachte;
- goed gemotiveerde sepotbeslissing;
- aangevers worden gewezen op de procedure van art. 12 van het Wetboek van Strafvordering.

3.4 Arrondissement Groningen

Van in totaal 330 dossiers bleven na de voorselectie 3 dossiers over ter nadere bestudering door de onderzoekers, 1 dossier uit 2002 en 2 dossiers uit 2007.

In geen van deze zaken was er sprake van een plaatsing in een inrichting dan wel in een pleeggezin door de kinderrechter. In alle gevallen is de zaak vervolgd tot en met de behandeling door de rechtbank (twee maal een veroordelend vonnis en één vrijspraak).

3.5 Arrondissement Amsterdam

Na de voorselectie van de totale hoeveelheid dossiers van zedendelicten (achthonderdtwintig) bleven ter bestudering van de onderzoekers 6 dossiers over. 3 zaken vielen buiten de onderzoeksopdracht omdat zij door de officier van justitie aan de rechtbank waren voorgelegd.

Van de 3 zaken die in een sepotbeslissing zijn geëindigd, is het volgende te vermelden. Eén zaak betrof de verdenking van ontucht door de mentor/begeleider met een pupil van 6 jaar, geplaatst in een sociaal agogisch centrum te Amsterdam door de kinderrechter. De aangifte door de moeder (een vrouw met een getraumatiseerd verleden) was totaal onsamenhangend. Even onsamenhangend was een achtentwintig pagina's lang studioverhoor van het slachtoffer. Opvallend is dat de betrokken mentor niet als verdachte is gehoord, maar dat met hem uitsluitend een 'voorlichtend gesprek' heeft plaatsgevonden, waarvan overigens geen proces-verbaal is opgemaakt.

In de sepotbrief wordt de beslissing tot niet (verdere) vervolging gemotiveerd met een verwijzing naar de aangifte, het studioverhoor en de psychologische rapporten die over kind en moeder in een eerder stadium waren uitgebracht in het kader van de ondertoezichtstelling. Als sepotgrond wordt aangevoerd dat de betrokken mentor ten onrechte als verdachte is aangemerkt. Los van het opmerkelijk feit dat er geen verhoor van de mentor heeft plaatsgevonden, is de sepotbeslissing die behoorlijk gemotiveerd was naar het oordeel van de onderzoekers correct en begrijpelijk.

De tweede zaak betrof de verdenking van ontucht door de vriend van de moeder van het slachtoffer, een 15-jarige jongen, die zodanig zwakbegaafd was dat hij niet gehoord kon worden. Het slachtoffer verbleef al in een tehuis, maar werd in de loop van het opsporingsonderzoek voorlopig onder toezicht gesteld. De sepotbeslissing wegens onvoldoende bewijs 'omdat niet met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld dat seksueel misbruik heeft plaatsgevonden en indien dat wel het geval is, dan niet duidelijk is of de verdachte de dader is', is goed te begrijpen.

De derde zaak uit 1997 die met een sepot is geëindigd betrof de verdenking van ontucht door de kok van een tehuis voor jongens met een jongen van 14 jaar. Omdat de moeder lange tijd niet bereikbaar was voor het doen van aangifte en het indienen van een klacht (het feit was in 1995 een klachtdelict), liep het onderzoek ernstige vertraging op. De zaak is uiteindelijk in 2000 geseponeerd wegens 'oud feit'. Deze beslissing is, gelet op het aanzienlijke tijdsverloop niet onbegrijpelijk.

De heer De Wit heeft zich overigens onthouden van enige bemoeienis met die zaken die dateren uit de periode waarin hij als hoofdofficier van justitie in Amsterdam werkzaam was.

4. Nader onderzoek naar dossiers uit onderzoek-Beke

Het onderzoek omvatte tevens een onderzoek naar dossiers afkomstig van het onderzoek door het Bureau Beke van de politieregistraties in de politieregio's Haaglanden en Gelderland Noordoost.

Het onderzoek door Bureau Beke heeft in totaal 19 dossiers (11 zaken uit de regio Haaglanden en acht uit de regio Gelderland Noordoost) opgeleverd die door de politie naar het Openbaar Ministerie in Den Haag of Zutphen waren doorgezonden. De afdoeningen in deze zaken waren:

10 afdoeningen door de rechtbank: negen veroordelende vonnissen en een vrijspraak en, wat de OM-afdoeningen betreft, 9 sepot; 3 van deze sepot betroffen zaken die binnen de criteria van het onderzoek vallen; 6 vielen daarbuiten. De 3 sepotbeslissingen in zaken die binnen de criteria van het onderzoek vallen, waren naar het oordeel van de onderzoekers correct en begrijpelijk.

Eén van die zaken betrof vermoedelijke ontucht van een 18-jarige pupil van een internaat met een 14-jarige medebewoner, uit het dossier bleek dat niet duidelijk was óf dit had plaatsgevonden, en zo ja of de – terloopse – aanraking in dat geval opzettelijk was. Een begrijpelijk sepot.

5. Slotconclusies en observaties

Uit een totaal aantal dossiers van ruim 3880, afkomstig uit 7 arrondissementen, hebben de onderzoekers, na de voorselectie door de medewerkers van het secretariaat van de commissie, 107 dossiers bestudeerd. In 41 dossiers was er sprake van een afdoening door het OM (sepot, taakstraf of transactie).

De dossiers, afkomstig uit het onderzoek door Bureau Beke bij de politie, waren negentien in totaal.

De onderzoekers zijn geen zaken tegengekomen waarin sprake is geweest van onjuiste of onbegrijpelijke beslissingen tot afdoening door het OM.

Bij deze conclusie past wel de kanttekening dat de onderzoekers hun oordeel hebben gebaseerd op de inhoud en kwaliteit van het opsporingsonderzoek en eventueel daaropvolgend gerechtelijk vooronderzoek zoals dat toen, in de onderzochte jaren, plaatsvond. De onderzoeksopdracht spreekt ook over een beoordeling tegen de achtergrond van de in de onderzochte periode geldende vervolgingspraktijk.

Ten overvloede, van de onderzochte zaken werd ongeveer 60% aan de rechter voorgelegd; dit ondersteunt de bovenstaande conclusie dat, als een zaak bij het OM kwam, er niet lichtvaardig werd geseponneerd.

De algemene conclusie van de onderzoekers gaat vergezeld van de volgende observaties. Vóór het proces van beleidsverdieping en specialisatie behandelde het OM deze zaken routinematig als onderdelen van de algemene weekdienst. Het OM beoordeelde het resultaat van het opsporingsonderzoek op een casuïstisch technische wijze. Met de blik van nu zou in een aantal gevallen een gerechtelijk vooronderzoek (dan wel een mini-instructie) gevorderd zijn om een verdieping in het onderzoek aan te brengen of belastende of ontkennende verklaringen/omstandigheden nog eens nader tegen het licht te houden. Hiermee is uiteraard niet gezegd dat deze benadering ook tot een andere afdoening van de strafzaak geleid zou hebben.

De routinematige benadering van het OM in die tijd (tot ver in de jaren negentig van de vorige eeuw) heeft ook consequenties voor de omvang en intensiteit van de sturing van het OM in het politieonderzoek. Veel dossiers wekken de indruk dat politie en OM nogal onafhankelijk van elkaar opereerden en dat er niet veel overleg plaats vond over inhoud en richting van het onderzoek. In een enkel geval leidde dat tot procedurele tekortkomingen, zoals bijvoorbeeld een nodeloze vertraging in de behandeling van de zaak. Ook de kwaliteit en volledigheid van verhoren laat een wisselend beeld zien. Datzelfde beeld geldt voor de inschakeling van gedragsdeskundigen.

De onderzoekers stellen ook vast dat de leiding van de desbetreffende inrichtingen zelden in het opsporingsonderzoek wordt bevraagd op haar verantwoordelijkheid ten aanzien van waarborgen van controle en toezicht of, meer algemeen, te treffen preventieve maatregelen. In veel dossiers lijken eveneens screening van en controle op pleeggezinnen niet duidelijk aanwezig. Zo valt ook niet vast te stellen of van gemaakte fouten voldoende is geleerd of dat fouten tot bijstelling van beleid hebben geleid.

De onderzoekers menen te kunnen vaststellen dat sinds eind 1990 met de invulling van beleid, voortgaande specialisatie en concentratie van kennis, zoals onder 1. beschreven, ten aanzien van de behandeling van dit soort zaken, inhoudelijk en procedureel/organisatorisch, de uiteindelijke afdoening van zedenzaken aan kwaliteit en overtuiging wint. Dan is ook te zien dat de positie van het slachtoffer meer betekenis krijgt dan enkel in zijn strafvorderlijke rol, bijvoorbeeld in de sfeer van opvang, begeleiding en nazorg.

4 april 2012.